

५०६

संस्कृत-साहित्य

॥अथमहिमपारंपः॥

(1)

(2)

॥महिमा॥
॥१॥

श्रीगणेशायनमः॥ महिम्नः पारंते परम विदुषो यद्यसह
 शीर्तु तिर्ब्रह्मादीनाम पितरवसन्नास्त्वयि गिरः॥ अथा
 वाच्यः सर्वः स्यमनिष्टिरिणामायधिगृणन्ममाप्येषस्तोचे
 हरनिरपवादः परिकरः॥ १॥ अतीतः पंथानंतवच्च महिमा
 वाद्यनसयोरतद्यात्यायच्च कितमभिधत्तेश्च तिरपि॥ स
 कस्यस्तोतव्यः कति विध गुणकस्य विषयः पदेत्वर्वची
 ने पतिनिमनः कस्य नवच्चः॥ २॥ मधुस्फीतावाचः परम
 ममृतं निर्मितवतस्तव ब्रह्म न्किंवा गपि सरगुरो विस्मयप
 ॥३॥

(2A)

हं समत्वेतां वाणीं गुणकथन पुण्ये न भवतः पुनामीत्यर्थे
 स्मिन्पुरमथन बुद्धिर्व्यवसिता ॥३॥ तत्रैश्वर्येयतज्जगद्
 हयरक्षाप्रलयकृत्यावस्तुव्यर्लति सृष्टुगुणभिन्नासु त
 तु पु ॥ अभव्यानामस्मिन्परहरमणीयां मरमणीं विहंतुं
 व्याकोशीं विदधतद्वैहैके जडधियः ॥४॥ किमीहः किं का
 यः सरवलुकिमुपायस्तिभवनं किमाधरोधातासृजति कि
 मुपाहान इति च ॥ अतक्यैश्वर्येत्यथनवसरदुःस्थोहत
 धियः कुनकेयं कंश्चिन्मुखरयति मोहायजगतः ॥५॥ अ

(3)

॥महिमा॥
॥२॥

जन्मानोलोकाः किमवयववंतो पिजगतामधिष्ठातारं
 किं भव विधिरनाहृत्यभवति ॥ अनीशोवाकुर्याद्वनज
 ननेकः परिकरोयते मेदास्त्वाप्रत्यमरवरसंशेरतइमे
 ॥७॥ त्रयीसांख्यं योगः पश्य मिति च ॥ रुचीनां वै चित्ता
 न्नेप्रस्तु नेपरमिदमदः पश्य मिति च ॥ रुचीनां वै चित्ता
 हृजुकुटिलनानापथ्य त्रुष्णामेकोगस्य रुतमसि प
 यसामर्णवद्वा ॥ ७ ॥ महोक्षः रवद्वांगं परशुरज्जिनं भस्म
 फणिनः कपालं चेतीपत्तववरहतं त्रोपकरणम् ॥ सुरास्तां ॥२॥

(3A)

तामृहिंविदधनिभवद्वपणिहितान्नहिस्वात्मारामंविषय
मृगतुष्णाभ्यमयति॥९॥ ध्रवंकश्चित्सर्वंसकलमपरस्त
ध्रवमिदंपरोधौव्याधौव्यजगतिग्रादनिव्यरुविषये॥
समस्तेष्येतस्मिन्दुरमथनतैर्विस्मितद्वरुत्तुवनजिह्वेमि
त्वानरवलुननुधृश्यमुख्यता॥१०॥ तद्वैश्वर्यंयत्नायदुपरिवि
रिच्छोहरिधःपरिच्छुचुयातायनलमनलस्कंधवुपुषः॥
ततोभक्तिश्वद्भरगुरुगृणद्यागिरिशयत्स्वयंतरुच्छता
भ्यानवकिमनुवृत्तिन्फलति॥१०॥ अयत्नादापायविभु

॥महिमा॥
॥३॥

वनमवैरव्यतिकरं दशास्योयद्वाहून भृतरणकंडुपरवशा
न् ॥ शिरः पद्मश्रेणीरचितचरणं भोरुहबलेः र्षिरायस्त
इक्ते स्त्रिपुरहरविस्मृजितमिदं ॥ ११ ॥ अमुष्यत्वतो वास
मधिगतरारं भुजपनेबलालेलासेपित्वदधिवसतौ वि
क्रमयतः ॥ अलभ्यापतालेष्यलसचलितां गुष्ठशिर
सिप्रतिष्ठात्वय्यासी त्थुवमुपचितो मुख्यतिरवलः ॥ १२ ॥
यद्विंसत्राम्णोवरहपरमाच्चरपिसतीमधश्चकेबाणः
परिजनं विधेयत्रिभुवनः ॥ न तत्रिच्चंतस्मिन्वरिघसित

॥३॥

(6A)

रित्वञ्चरणयोर्नकस्याऽउच्चत्येभवनिशिरसस्त्वप्यवननिः
॥१३॥ अकंडब्रह्मांडक्षयन्त्यकितदेवासुरकृपाविधेयस्या
सीघस्थिनयनविषंसंहृतवते॥ सकल्पमाषः केटेनवनकुरु
तेनश्रियमहोविकारोपिल्लाघाभुवनभयभंगव्यसनि
नः॥१४॥ असिद्धाथन्तेवक्त्विहपित्तदेवासुरनरेनिवर्त्तेते
नित्यंजगनिजयनोथस्यविशिरवाः॥ सपश्यन्तीशत्वामि
तरसुरसाधारणमभूतस्मरःस्मर्तव्यात्मानहिवशिषुपथ्यः
परिभवः॥१५॥ महोपादाघाताद्बृजतिसहसासंशयपदं

(5)

॥महिमा॥

॥४॥

पदं विष्णो भर्गम्य दुजपरि वरुण यह गणं ॥ मुहूर्ये दीर्घं स्थं
 यात्यनिभृत जटातो डित तटाज गदक्षायै लं नट मिन नुवा
 मैव विभुता ॥६॥ विष्णा पीता रागण गुणित फेनो द्रमरु
 चिः यवा होवा रांयः युष तल घुह शृः शिरसि ते ॥ जग ही पाका
 रेजल धिवलयं तेन कृत मित्यनेनैवो न्नेयं धृतम हिमौ दिव्यं
 तव वपुः ॥७॥ अरथः क्षोणा यन्ता शत धृति रगें द्रो धनु रथो र
 थां गेचं द्राकैर अथ चरण पाणि शर इति ॥ दिधक्षो रते कोयं
 त्रिपुर तृण माडं बर विधि विधि धेयैः क्रीडं त्यान रवलु परतं त्राः ॥८॥

(SA)

प्रबुधियः॥१८॥ हरिस्तेसाहस्रं कमलवलिमाधायपदये
र्यदेकोनेतस्मिन्निजमुदहरन्नेवकमलं॥ गतोभक्त्युद्रेकः
परिणतिमसोचक्षुपुषावयाणं रक्षायेत्रिपुरहरजाग
र्तिजगतां॥१९॥ कर्तोसमजाय समसिफलयोगेक्तुमना
क्षकर्मप्रधर्तफलतिपुरुषाराधनमृते॥ अनस्त्वासंप्रेक्ष्य
क्तुषुफलदानप्रतिमुवश्चुतोऽद्वावधाद्वपरिकरःक
र्मसञ्जनः॥२०॥ क्रियादक्षोदक्षःकंतुपतिरधीशस्तनुभू
तामृषीणामात्विज्यंशरणदस्याःसुरगणाः॥ कंतुभू

(6)

॥महिमा॥
॥५॥

शर्त्वतःक्रतुषु फलदानव्यग्निनोधुं वं कर्तुः शद्विधु
 रमधिन्वाराय हिमरवा ॥२ ॥ पजानाथेनाथप्रसभमभि
 कं स्वांदु हितरं गतं रोहिद्वतं रिमयिषु मृष्यस्यवपुषा ॥
 धनुष्णाणेर्यातं हिकमपि सप्त्राकृतमसुंत्रसंतं तेषापित्य
 जनिनमृगव्याधरभासः ॥३ ॥ स्वलावण्याशंसाधृतधनु
 षमन्हायतृणवत्पुरम्भुं दस्यापुरमथनपुष्यायुधमपि
 यदिस्त्रेणं देवीयमनिरतदहाइघटनादैवतित्वामद्वाबतेव
 रदमुग्धायुवतयः ॥४ ॥ अमशानैष्वाक्षीडास्मरहरपिशाचाः

॥५॥

(6A)

सहचराश्रिताभस्मालेपः स्वगपिनृकरोटीपरिकरः ॥ अ
मंगल्यं शीलं तव भवतु नामे वस्त्रिवलं नथा पि स्मर्त्यं गाव
रह परमं मंगलमसि ॥ २४ ॥ मनः प्रत्यक्षं चित्ते सविधं सव
धाय आनं मरुतः प्रत्यद्वयो माणः प्रमदसलिलोत्संगिन हृ
शः ॥ यदा लोक्या लहादं रुह दव निसज्या मृतमये दधत्यं
तरुत्खं किमपि यमि न रुह किमभवान् ॥ २५ ॥ त्वं मर्करुत्ख
सो मरुत्खमसि पवनरुत्खह तवहरुत्खमा परुत्खव्यामत्वमुध
रणिरात्मात्वमिति च ॥ परिछिन्नामे वंत्वयि परिणतावि

(8)
॥८॥

भनुगिरंनविद्यरत्तत्वंवयमिहतुयत्वंनभवसि॥२६॥
चयोनिस्त्रोदृतीस्त्रिभुवनमथोत्रीनपिसरानकाराद्यवर्णे
स्त्रिभिरभिदधत्तीपाविकृति॥तुर्रायतेधामधनिभि
रवरुंधानमणभिःसमस्तव्यस्तत्वाशरणदगृणात्योमि
तिपदं॥२७॥भवःशवेसुदःपशपनिरथोपःसहमहां
स्तथाभीमेशानाविद्युदभिधानाष्टकमिदं॥असुष्मि
न्यत्येकंप्रविचरतिदेवशुतिरपिप्रियायास्मेधास्मेप्रणि
हितनमस्यास्मिभवते॥२८॥नमोनेदिष्टायप्रियदवद

॥८॥

(४)

विश्वायन्ननमोनमः क्षोहि श्वायस्मरहरमहिश्वायन्ननमः
॥ नमोवर्षिश्वाय त्रिनयनय विश्वायन्ननमोनमः सर्वस्मैते
तदिदमितिशर्वायन्ननमः ॥ २९ ॥ बहुलरजसेविश्वोत्ततो
भवायनमोनमः प्रबलतमसेतत्संहारेहरायनमोनमः ॥
जनसखकृतेसत्योदित्तेऽमृडायनमोनमः प्रमहसिपदे
निस्त्रेयगुणेयशिवायनमोनमः ॥ ३० ॥ कृत्तपरिणतिचेतः
क्षेत्रवश्यं क्षेत्रं क्षतवगुणसोमाल्लं विनीशश्वहृष्टिः
॥ इति चकितममंदीकृत्यमाभक्षिराधाद्वरद्वरणयोस्ते

॥महिमा॥
॥७॥

वाक्यपुष्योपहारं ॥३६॥ असितगिरिस्मंस्यात्कञ्जलं
 सिंधुपात्रेसरतरुवरद्वाग्वालेरवनीपत्रमुवी ॥ लिखनि
 यद्विगृहीत्वाशारदासार्वकालं नह पितवगुणनामीश
 पारनयाति ॥३७॥ ॥ असुरसमुनीद्वैरचित्स्येद्वु
 मोलेर्थितगंणमहिम्नानिर्गुणस्यश्वरस्य ॥ सकल
 गुणवरिष्टः पुष्पहंतशिधानोरुचिरमलघुदृत्तेस्तात्रमे
 नन्दकार ॥३८॥ अहरहरनवद्यंधुर्जटेस्तात्रमेतत्पठ
 निपरमभक्त्याशद्वचित्तः पुमान्यः ॥ सभवतिशिवलो ॥७॥

(8A)

केरद्वुल्यस्तथात्रपत्तुरतरधनायुःपुत्रवानकीर्तिमां
 श्वा॥३४॥दीक्षाहानंतपत्तीर्थंहोमयागदिकाःक्रियाः
 ॥महिम्नःस्तवपाठस्यकल्पोनाहंतिष्ठाडशीम्॥३५॥
 असमाप्तमिदंस्तोत्रंपुण्यगंधर्वभाषितं॥अनोपस्यमं
 नोहारिश्चिवमीश्वरवर्णनम्॥३६॥महेशान्नापरोदेवो
 महिम्नोनापरास्तुतिः॥अघारान्नापरोमंत्रोनास्तित्यं
 गरोःपरे॥३७॥कुसुमदशननामासर्वगंधर्वराजःशि
 शशशधरमोलेदर्धवदेवस्यदासः॥सगुरुनिजमहिम्नो

(9)

॥महिम्नः॥
॥८॥

भृष्टावस्यरोपात् स्तवनमिदमकाषी हिव्यदिव्यं महि
म्नः॥३८॥ सुरवरमुनिपूज्यं स्वर्गमोक्षेकहे तुं पठति य
दिमनुष्यः प्राजलिनम्यन्वेताः॥ व्रजतिशिवसमीयं किं न
रैः सूयमानः स्तवनमिदममोघं पुष्पदंतप्रणीतं॥३९॥ श्री
पुष्पदंतमुखं कजनि गतेन सत्तेन एण किल्बिषहरेण ह
रप्रियेण कंठस्थितेन पटितेन समाहितेन सप्रीणितो भवे
ति भूतपतिर्महेशः॥४०॥ शिवतत्वं न जानामिकी हृशो सि
महेश्वरा या हृशो सिमहादेवता हृशायनमोक्षुते॥४१॥ इ
ति श्रीपुष्पदंताचार्यविरचितं महिम्नः स्तोत्रं संपूर्णम्॥ ॥

॥८॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com